

Kultuurikomisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XIII koosseisu IV istungjärg (12.09.2016 – 15.12.2016)

Kultuurikomisjoni koosseis

Esimees:	Laine Randjärv	(Eesti Reformierakonna fraktsioon, kuni 6.12.2016)
	Aadu Must	(Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 6.12.2016)
Aseesimees:	Aadu Must	(kuni 6.12.2016)
	Laine Randjärv	(alates 6.12.2016)
Liikmed:	Yoko Alender	(Eesti Reformierakonna fraktsioon, kuni 15.09.2016 ning alates 24.11.2016)
	Krista Aru	(Eesti Vabaerakonna fraktsioon)
	Toomas Jürgenstein	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
	Viktoria Ladõnskaja	(Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)
	Heljo Pikhof	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, alates 24.11.2016)
	Heidy Purga	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Eevi Paasmäe	(Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 24.11.2016, kuni 09.12.2016)
	Mailis Reps	(Eesti Keskerakonna fraktsioon, kuni 22.11.2016)
	Imre Sooäär	(Eesti Reformierakonna fraktsioon, alates 15.09.2016 kuni 23.11.2016)
	Märt Sults	(Eesti Keskerakonna fraktsioon, kuni 24.11.2016)
	Toomas Väinaste	(Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 12.12.2016)

Istungite arv

IV istungjärgul pidas kultuurikomisjon kokku **21** istungit, millest üks oli avalik istung ning üks oli erakorraline istung.

Eelnõude arv

IV istungjärgul määrati kultuurikomisjon **2** otsuse eelnõu ja **3** seaduse eelnõu juhtivkomisjoniks. Pärast IV istungjärgu lõppu jäab komisjoni menetlusse **2** otsuse eelnõu ja **4** seaduse eelnõu.

Kultuurikomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu 1 otsus ja 1 seadus:

- **Ülikooliseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus**
Seadus muudab kõrghariduse rahastamise skeemi, milles arvestatakse õpetamise kvaliteeti ja tööturu tagasisidet. Kõrgkoolide rahastamine muutub stabiilsemaks ja väheneb aruandlus. Kõrgharidustaseme õppe rahastamismudelisse lisatakse uue komponendina baasrahastus, et suurendada stabiilsust. Rahastus jaguneb tegevustoetuseks ja sihtotstarbeliseks toetuseks. Tegevustoetusest vähemalt 80 protsenti moodustab baasrahastus ning kuni 20 protsenti tulemusrahastamine. Baasrahastuse puhul võetakse arvesse õppeasutustele eelneva kolme aasta jooksul eraldatud tegevustoetuste keskmist. Tulemusrahastus jaguneb ülikoolide vahel kvaliteedinäitajate alusel ning halduslepingus kindlaksmääratud eesmärkide täitmise eest. Sihtotstarbelist toetust eraldatakse võimalusel riiklike prioriteetide elluviimiseks ning selle osakaal on väike. Õppeasutustele tegevustoetuse eraldamiseks sõlmivad ülikool ning haridus- ja teadusminister valitsuse heakskiidul kolmeks aastaks halduslepingu, millega lepitakse

kokku ülikooli eesmärgid. Praegu rahastatakse kõrgkooli riigieelarvest kvaliteedi ja tulemuslikkusega seotud tegevuste osas 70–75 protsendi ja õppe läbiviimist toetavate tegevuste osas 25–30 protsendi ulatuses. Riigieelarvest rahastatakse kõrgharidustaseme õpet avalik-õiguslikes ülikoolides, riigi rakenduskõrgkoolides ja mõnes erakõrgkoolis. Seadus jõustub 1. jaanuarist 2017.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: menetlusse võetud 26.09.2016; I lugemine 18.10.2016; II lugemine 23.11.2016; III lugemine 07.11.2016

- **Riigikogu otsus „Riigikogu liikmest Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikmete nimetamine“**

Seoses Andres Anvelti asumisega siseministri kohale, nimetati Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikmeks Riigikogu liige Kalvi Kõva. Seoses Enn Eesmaa omal soovil nõukogust tagasi astumisega nimetati nõukogu liikmeks Maarika Tuus-Laul ning seoses Kalle Muuli omal soovil nõukogust tagasi astumisega, nimetati nõukogu liikmeks Viktoria Ladõnskaja. Otsus jõustus 15.12.2016.

Algataja: kultuurikomisjon

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: menetlusse võetud 08.12.2016; lõpphääletus 15.12.2016

Menetlusse jääb 2 otsuse eelnõu ja 3 seaduse eelnõu

- **Riigikogu otsus „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele“ (21 OE)**

Eelnõuga tehakse Vabariigi Valitsusele ettepanek allkirjastada ja esitada ratifitseerimiseks 1960. aasta UNESCO hariduslase valdkonna diskrimineerimise vastane konventsioon.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Menetlus: menetlusse võetud 07.05.2015; muudatusettepanekute tähtaeg 21.05.2015; algataja ettepanekul ei ole eelnõu esitatud täiskogu päevakorda esimeseks lugemiseks

- **Riigikogu otsus „Riigikogu liikmest Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu liikmete nimetamine“ (353 OE)**

Riigikogu nimetab Eesti Rahvusraamatukogu nõukokku Riigikogu liikmed Barbi Pilvre ja Toomas Väinaste. Barbi Pilvre saab rahvusraamatukogu nõukogu liikmeks Mark Soosaare asemele, kes lahkus Riigikogust. Toomas Väinaste asub nõukogu liikmeks Aadu Musta asemel, kes lahkus nõukogust omal soovil.

Algataja: kultuurikomisjon

Menetlus: menetlusse võetud 15.12.2016; I lugemine 12.01.2017; komisjoni ettepanek on panna eelnõu lõpphääletusele

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (207 SE)**

Eelnõu näeb ette koolilõuna toetuse määra ühe õpilase kohta. Koolilõuna toetuse alammäär ühe õpilase kohta on 1 euro õppepäevas. Koolilõuna toetuse jaotamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Yoko Alender

Menetlus: menetlusse võetud 05.04.2016; I lugemine 17.05.2016; muudatusettepanekute tähtaeg 31.05.2016

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (245 SE)**

Eelnõu näeb ette eraldada valdadele ja linnadele igal aastal riigieelarveline toetus, mis kataks haridusele tehtavatele kulutustele lisaks ka tugispetsialistide tööjõukulud. Seletuskirjas märgitakse, et tugispetsialisti teenuse tagamine on jäetud kohalike omavalitsuste ja koolide enda kanda. Kohalikud omavalitsused on väga erineva võimekusega ning väiksemad neist ei saa oma koolidele tihtipeale ühtegi tugispetsialisti majanduslikult lubada. Selline olukord seab haridusliku erivajadusega õpilased ebavõrdsetesse tingimustesse, kus tugispetsialistide kooli palkamine sõltub kohaliku omavalitsuse ja kooli majanduslikest võimalustest.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Laine Randjärv

Menetlus: menetlusse võetud 17.05.2016; I lugemine 20.10.2016; muudatusettepanekute tähtaeg 03.11.2016

- **Noorsootöö seaduse, Eesti Vabariigi haridusseaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse eelnõu (341 SE)**

Eelnõuga luuakse alus noorte huvihariduse ja huvitegevuse täiendava riigipoolse toetussüsteemi rakendamiseks. Riikliku lisatoetuse eesmärk on teha huviharidus ja huvitegevus 7-19-aastastele noortele paremini kättesaadavaks ning pakkuda mitmekesisemaid osalusvõimalusi. Huviharidus ja huvitegevus peavad olema noortele kättesaadavad vähemalt kolmes valdkonnas: kultuur, sport ning loodus- ja täppisteadused ning tehnoloogia. Eelnõu kohaselt võetakse valdadele ja linnadele eraldatava lisaraha suuruse arvestamisel aluseks erinevad komponendid nagu noorte arv, puudega noorte arv, toimetulekuraskustega peredes elavate noorte arvu vanuses 7-19, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsvõimekus ning huvihariduse ja huvitegevuse piirkondlik kättesaadavus. Kohalikele omavalitsustele eraldatav toetus moodustab eelnõu kohaselt 95 protsenti kogu riiklikust huvihariduse ja huvitegevuse lisarahast. Ülejäänud on mõeldud omavalitsuste koostöö edendamiseks, nõustamiseks ja seireks, samuti huvialavaldkondade esindusühingutele huvialade kvaliteedi parandamiseks. Riik hakkab huviharidust ja huvitegevust täiendavalt toetama järgmise aasta septembrist. Riigi eelarvestrateegias 2017-2020 on selleks ette nähtud 2017. aastal 6 miljonit eurot ja alates 2018. aastast 15 miljonit eurot aastas.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Menetlus: menetlusse võetud 22.11.2016

- **Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seadus (351 SE)**

Eelnõuga luuakse Eesti Rahvusringhäälingu juurde sõltumatu eetikanõukogu, kes ei kuulu Eesti Rahvusringhäälingu koosseisu ja koosneb ajakirjanduse ja eetikaga professionaalselt mittetegelevatest, kõrge ühiskondliku tuntusega inimestest. Muudatus toob kaasa Eesti Rahvusringhäälingu kui kogu ühiskonna huvide teenija eetilise funktsiooni ja autoriteedi tõusu.

Algatajad: Riigikogu liikmed Igor Gräzin, Madis Milling, Andres Ammas ja Martin Helme

Menetlus: menetlusse võetud 13.12.2016

Tagasi lükati 1 seaduseelnõu ja 1 otsuse eelnõu

- **Koolieelse lasteasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (224 SE)**

Eelnõuga nähakse riigieelarves ette toetus toidukulude katmiseks koolieelses munitsipaal- ja eralasteasutuses alusharidust omandavatele 5-7 aastastele lastele ja kehtestatakse toetuse summaks 1,5 eurot lapse kohta.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Krista Aru

Menetlus: menetlusse võetud 19.04.2016; I lugemine 20.09.2016; komisjoni ettepanek: tagasi lükata

- **Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele (248 OE)**

Eelnõuga tehakse valitsusele ettepanek luua riiklik asendusõpetajate süsteem, kus alakoormusega koolis töötavad õpetajad asuksid haigestunud ja puuduvaid õpetajaid vastavalt kvalifikatsioonile asendama.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Viktoria Ladõnskaja

Menetlus: menetlusse võetud 31.05.2016; I lugemine 27.09.2016; täiskogu otsus: tagasi lükatud

Parlamentarsed kuulamised

1. Ülevaade Kultuuriministeeriumi 2016. aasta II poolaasta tööplaanidest (12.09.2016)

Kutsutud: kultuuriminister Indrek Saar, Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene, Euroopa Liidu asjade nõunik Heili Jõe, kunstide osakonna asekanstler Hillar Sein, kultuuriväärtuste osakonna asekanstler Tarvi Sits, rahvakultuuri nõunik Eino Pedanik, kunstinõunik Maria-Kristiina Soomre, ministri nõunik Piret Hartman

2. Ülevaade Haridus- ja Teadusministeeriumi 2016. aasta II poolaasta tööplaanidest (19.09.2016)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Maris Lauri ja kantsler Janar Holm

3. Õiguskantsleri kiri elukohajärgse kooli määramisest hariduslike erivajadusega lastele (10.10.2016)

Kutsutud: Õiguskantsleri Kantselei sotsiaalsete õiguste osakonna juhataja, õiguskantsleri nõunik Kärt Muller ning õiguskantsleri nõunik Aigi Kivioja, Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusosakonna nõunik Tiina Kivirand ja õigusosakonna jurist Indrek Kilk

4. Euroopa Komisjoni autoriõigusi puudutav muudatuste pakett (10.10.2016)

Kutsutud: Euroopa Komisjoni digitaalse ühtse turu asepresident Andrus Ansip ning kabineti liige Aare Järvan

5. Spordipoliitika põhialused aastani 2030. Täitmise aruanne - arutelu (17.10.2016)

Kutsutud: Kultuuriminister Indrek Saar, Kultuuriministeeriumi spordi asekanstler Tarvi Pürn, spordiosakonna nõunik Margus Klaan, ministri nõunik Piret Hartman

6. Ülevaade EV 100 ettevalmistamise seisust (24.10.2016)

Kutsutud: Riigisekretär Heiki Loot, EV100 juhtrühma esimees Toomas Kiho, korraldustoimkonna juht Jaanus Rohumaa, EL eesistumise rahvusvahelise programmi juht Jorma Sarv ning programmi juht Maarja-Liisa Soe

7. Ülevaade haridusprojektist HunderED Estonia (24.10.2016)

Kutsutud: EV100 programmi juht Maarja-Liisa Soe

8. Kõrgharidus- ja teadusorganisatsioonide tegevuse ümberkorraldamise kava arutelu (25.10.2016)

Kutsustud: Haridus- ja teadusminister Maris Lauri, kõrghariduse ja teaduse asekanstler Indrek Reimand, Riigikantselei kõrghariduse ja teaduse rahastamise ning korraldamise rakkerühma juht Tõnu Pekk ning Teaduste Akadeemia president Tarmo Soomere

9. Arutelu kodanikuühiskonna arengust avalikult istungil koos Riigikogu põhiseadus- ja sotsiaalkomisjoniga (08.11.2016)

Kutsutud: siseminister Hanno Pevkur, Poliitikauuringute Keskuse PRAXIS juhatuse esimees Tarmo Jüristo, avaliku sektori ja sotsiaalse innovatsiooni rakkerühma nõunik Hille Hinsberg, Vabariiklaste liidu EMSL juhataja Maris Jõgeva,

10. Lauluväljaku detailplaneeringu arutelu (14.11.2016)

Kutsutud: Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse nõukogu esimees, Eesti Kooriühingu esimees Raul Talmar ning Eesti Arhitektide Liidu esindaja Kalle Komissarov

11. Eesti Rahvusringhäälingu ülesanded täna ja homme - avalik istung (15.11.2016)

Kutsutud: Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu esimees Agu Uudelepp ning nõukogu liikmed Mart Luik ja Enn Eesmaa; Eesti Rahvusringhäälingu juhatuse esimees Margus Allikmaa ning juhatuse liikmed Joel Sarv ja Ainar Ruusäär, meediauuringute osakonna juhataja Andres Jõesaar, internetipõhiste teenuste ja infotehnoloogia arendusdirektor Jaanus Lillenberg, uudistetoimetuse juhataja Urmet Kook; Kultuuriministeeriumi kanstler Paavo Nõgene; Riigikogu rahanduskomisjoni esimees Remo Holsmer; Rahandusministeeriumi eelarvepoliitika asekanstler Kaie Koskaru-Nelk ja riigieelarve osakonna juhataja asetäitja Maarika Tuusis

12. 2015. aasta PISA uuringu tulemuste tutvustamine (13.12.2016)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Haridus- ja Teadusministeeriumi üld- ja kutsehariduse asekanstler Mart Laidmets ning välisindamisosakonna nõunik Maie Kitsing

Arvamused

1. Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni poolt algatatud autoriõiguse reformipaketi kohta (05.12.2016)

Kutsutud: Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse nõunik Kärt Nemvalts

Komisjoni otsus:

Toetada Vabariigi Valitsuse ettevalmistatud Eesti seisukohti autoriõiguse reformipaketi kohta.

2. Eesti seisukohad Euroopa uue oskuste tegevuskava paketi kohta (26.09.2016)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Helina Kärner ja täiskasvanuhariduse osakonna asejuhataja Külli All

Komisjoni otsus:

Toetada Vabariigi Valitsuse ettevalmistatud Eesti seisukohti Euroopa uue oskuste tegevuskava paketi kohta